

Opplæringslova med forskrift Etter endring 01.08.2009

Opplæringslova § 4-4. Rettane og pliktene til lærebedrifta m.m. (utdrag)

Lærebedrifta pliktar å leggje til rette produksjonen og opplæringa slik at lærlingen og lærekandidaten kan nå måla i den fastsette læreplanen.

Lærebedrifta skal skape eit godt arbeids- og læremiljø. Arbeids- og opplæringstida til lærlingen og lærekandidaten skal til saman ikkje vere lengre enn den arbeidstida som gjeld for andre arbeidstakarar i faget.

Lærebedrifta melder lærlingen til den fagprøva eller sveineprøva som blir halden nærmast den tida da læretida er ute.

Dersom lærebedrifta stansar eller utviklar seg på ein slik måte at ho ikkje lenger finn det mogleg å gi lærlingen eller lærekandidaten tilfredsstillande opplæring, skal ho melde frå til fylkeskommunen.

Lærebedrifter får tilskot til opplæringa frå fylkeskommunen etter forskrifter gitt av departementet.

Forskrifta § 11-1. Godkjenning av lærebedrift

Kvar enkelt bedrift som driv opplæring av lærlingar og/eller lærekandidatar må vere godkjend av fylkeskommunen, jf. opplæringslova § 4-3 første og andre ledd. Fylkeskommunen der lærebedrifta er lokalisert, gir godkjenning for kvart enkelt fag lærebedrifta skal kunne ha lærling eller lærekandidat i. Har bedrifta lokale i fleire fylkeskommunar, avgjer lokaliseringa til den aktuelle avdelinga av lærebedrifta kva for ein fylkeskommune som kan godkjenne denne.

Forskrifta § 11-2. Opplæringskontor og opplæringsring

Eit opplæringskontor er eit organ for bedrifter som samarbeider om opplæring for lærlingar og/eller lærekandidatar. Lærekontrakt eller opplæringskontrakt blir da teikna mellom lærlingen eller lærekandidaten og opplæringskontoret.

Ein opplæringsring består av to eller fleire bedrifter som samarbeider om opplæring av lærlingar og/eller lærekandidatar. Lærekontrakt eller opplæringskontrakt blir da teikna mellom lærlingen eller lærekandidaten og den bedrifta som skal ha hovudansvaret for opplæringa.

Forskrifta § 11-3. Rapportering frå lærebedrifta

Lærebedrifta pliktar å gi den informasjon som fylkeskommunen krev for å kunne vurdere om godkjenning skal givast eller vidareførast, og for å kunne fastsetje og utbetale tilskott.

Lærebedrifta skal medverke til å etablere administrative system og å innhente statistiske og andre opplysningar som trengst for å vurdere tilstanden og utviklinga innanfor opplæringa.

Forskrifta § 11-5. Tap av godkjenning

Fylkeskommunen kan dra godkjenninga som lærebedrift attende dersom lærebedrifta ikkje lenger oppfyller krava i opplæringslova eller denne forskrifta. Lærebedrifta må ha ny godkjenning dersom det er gått meir enn to år frå siste avslutta lærekontrakt eller opplæringskontrakt.

KRAV TIL FAGLIG LEDER I LÆREBEDRIFT

I lov om fagopplæring i arbeidslivet heter det i § 4 annet ledd bl.a.:

"... Lærebedrift som påtar seg opplæringen av en eller flere lærlinger, må kunne gi en opplæring som tilfredstiller kravene i læreplanen og ha en faglig utdannet person som forestår opplæringen (faglig leder)."

Særlig i forbindelse med godkjenning av lærebedrifter i nye fag under lov om fagopplæring i arbeidslivet har det vært reist spørsmål om forståelsen av "faglig utdannet person" og av "forestå opplæringen".

Departementet vil derfor presisere:

Faglig leder er en faglig utdannet person som forestår opplæringen i bedriften.

Kravet til faglig utdannet person i denne forbindelse dekkes etter følgende alternativer:

1. avlagt fag-/svenneprøve i det aktuelle fag
2. mesterbrev i faget
(etter overgangsordning i mesterbrevloven kan det være personer uten fag/svennebrev, men med lang praksis)
3. har adekvat høyere utdanning i faget
(f.eks maskiningeniør / maskinarbeider, kjemiingeniør / kjemi-prosess, sykepleier /omsorg, osv.)
4. adekvat faglig utdanning innenfor den del av fagområdet inn under læreplanen som skal foregå i bedriften / institusjonen
(f.eks barnepleier for opplæring i barnehage, hjelpepleier for opplæring i eldreinstitusjon)
5. I spesielle tilfelle / nye fag under loven kan det også godkjennes faglig leder uten formell status i faget, men med lang (minst 6 år) adekvat allsidig praksis i faget

Ved de nye læreplanene er i noen tilfelle faggrensene for fagene endret. Omfanget av det faglige innhold i et fag kan være endret, eller fag kan være slått sammen. I disse tilfelle vil en med tilfredstillende faglig utdannelse i det vesentligste av det nye fagområde, kunne være faglig leder. Den som er godkjent som faglig leder, må imidlertid påse at det er faglig kompetanse i bedriften for hele fagområdet.

Forestå opplæringen

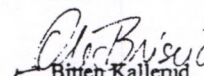
Det er den faglige leder som er tillagt ansvaret for opplæringen i bedriften og som har faglig kompetanse og ansvar i bedriften til å overvåke opplæringen. Derfor er det formelle krav til fagkompetansen til faglig leder. Det er ikke nødvendig at faglig leder skal være den som til enhver tid har den faktiske opplæringen/ instruksjonen av lærlingen. Det vil ofte være de som arbeider innen området, fagarbeidere eller evt spesialarbeidere. Den som faktisk forestår opplæringen (instruktøren) vil skifte gjennom opplæringen, mens faglig leder normalt er en fast person som har totalansvaret for det faglige. Faglig leder har ansvaret for å flytte lærlingen mellom instruktørene.

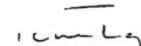
Krav til instruktørene.

Etter dagens regler er det ikke stilt formelle krav til den som faktisk forestår opplæringen. Ansvaret ligger hos bedriften / faglig leder for å finne de beste løsninger for de respektive lærlinger.

Ovenstående er ikke nytt, men en klargjøring av det som har vært gjeldende praksis både under lov om fagopplæring i arbeidslivet og under tidligere lov om lærlinger. Departementet viser til at det bør legges til rette for og gis tilbud om en faglig og pedagogisk oppjustering / etterutdanning. Slik etterutdanning vil være et tilbud - ikke et formelt krav.

Med hilsen

Bitten Kallerud
Ekspedisjonssjef

Tone Loge
Underdirektør